

Raadsplein besluitvormend

Datum 17 december 2018

onderwerp	Vervolg "Transform"
portefeuillehouder	Monique Schuttenbeld
informant	Voortman, Christian (4059)
medeopstellers	
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Vervolg Transform

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:

De voortgang ten aanzien van "Transform, Samen werken aan de Energietransitie met Apeldoorn, Deventer en Zutphen".

Informatienota voor de raad

Datum 19 november 2018

Onderwerp	Vervolg "Transform"
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Monique Schuttenbeld

Informant CD Voortman
Afdeling Ruimte en Economie / OW
Telefoon 038 498 4059
Email C.Voortman@zwolle.nl

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De voortgang ten aanzien van "Transform, Samen werken aan de Energietransitie met Apeldoorn, Deventer en Zutphen".

Datum 19 november 2018

Inleiding

Op 12 maart 2018 is de Raad geïnformeerd over de start van Transform. Transform is opgenomen in “Zwolle geeft energie, plan van aanpak 2018-2022” en in de begroting 2019 zijn hiervoor middelen gereserveerd. In Transform werken de gemeenten Zwolle, Deventer, Apeldoorn en Zutphen samen. Zwolle doet hier aan mee, omdat het programma zichzelf ten doel heeft gesteld antwoorden te vinden op voor ons één van de meest urgente vraagstukken rond de Energietransitie. Namelijk, die van financiering. Met daarbij het uitgangspunt van een haalbare en betaalbare Energietransitie. Transform geeft hier invulling aan. Enerzijds door de ontwikkeling van een aantal vernieuwende elementen op het gebied van financiering, die:

- perspectief moet bieden voor de (inclusieve) Energietransitie
- deze transitie sneller op tempo moet krijgen;
- opschaling mogelijk moet maken (of soms zelfs nodig heeft).

Anderzijds door de benodigde bundeling van 4 wijken waarmee zij een interessante partner zijn voor Rijk, Europa en potentiële publieke en private investeerders. Zowel voor wat betreft de financiering, als in het verkrijgen van experimenteerruimte waar nodig en het aantrekken van innovatiebudget. Voor Zwolle is de wijk Berkum naar voren geschoven, vanwege het project ‘Berkum Energieneutraal in 2025’.

In de informatienota van 12 maart 2018 is beloofd dat er na afloop van fase 1 bij de Raad wordt terug gekomen om voortgang te melden. Fase 1 was bedoeld om kwartier te maken, de bereidheid te toetsen bij de belangrijkste (overheids)partners om samen vorm te geven aan het programma en de besturing ervan. Fase 1 is afgerond. We informeren u over de vervolgstappen.

Kernboodschap

In fase 1 zijn we er in geslaagd om diverse partners te verbinden en voor de vervolgstappen te interesseren. Zo zijn de provincies Overijssel en Gelderland beide betrokken en dragen zij ook financieel bij. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is actief deelnemer. Zij hebben een 2-tal consultancybureaus opdracht gegeven om uitwerkingen te maken van de ideeën die er liggen. En ook onderzoekt RVO of zij de keur aan subsidieregelingen die zij uitvoeren in opdracht van meerdere ministeries gebundeld kunnen aanbieden. De ministeries zelf, BZK en EZK, zijn beide geïnformeerd en kijken mee.

Transform gaat zoals gezegd voor een groot deel over financiering. Dan is het van belang vroegtijdig verbinding te leggen met financieringsinstellingen, hun expertise te betrekken, zodat zij straks daadwerkelijk bereid zijn businesscase(s) te financieren. Zo hebben onder andere de BNG, het NIA en recent ook de EIB (Europese InvesteringsBank) hun interesse getoond en zijn zij bereid gevonden mee te denken en te doen.

Tot slot zijn ook de beide waterschappen (WDO Delta en Rijn en IJssel) en de beide netwerkbedrijven Enexis en Alliander aangehaakt, net zoals zij dat zijn bij verschillende projecten die te maken hebben met Energietransitie.

Datum

19 november 2018

Achtergrondinformatie

Voldoende aanleiding dus om komend jaar door te gaan met de volgende fases. Kunnen we het geld, het aanbod, de afspraken en de regels organiseren die nodig zijn om in de 4 gemeenten/wijken bestaande woningen van aardgas over te laten gaan naar duurzame energie? Is dat haalbaar? Betaalbaar? En als dat zo is, dan biedt dit de mogelijkheid voor de 4 betrokken gemeenten en hun kernpartners om een onderbouwde keus te maken om, al dan niet, aan de slag te gaan met de integrale, gebiedsgerichte en inclusieve transitie-aanpak. Inclusief, omdat het voor iedereen toegankelijk moet zijn.

Uitgangspunt is en blijft dat Transform zich niet mengt in de gebiedsontwikkelingen en de besluiten die daarvoor nodig zijn binnen de 4 gemeentes. Dat is aan de gemeenten en hun partners zelf. Wel wordt de wisselwerking met vooruitgeschoven 'test-gebieden' binnen de 4 gemeenten op gang gebracht. Transform wil immers reële en haalbare concepten aan kunnen bieden. Dan is het van belang te weten wat er speelt, wat wél werkt en wat niet, welke dilemma's er leven, etcetera. Andersom kunnen de lessen die worden geleerd in de 4 wijken Transform weer voeden. Voor Zwolle is de wijk Berkum met het project 'Berkum Energieneutraal in 2025' het vooruitgeschoven 'test-gebied'.

Inhoudelijk gaat het het komend jaar om de volgende punten:

- We onderzoeken de meerwaarde van het bundelen van investeringen die (semi-) publieke partners doen (met het te realiseren energieconcept als motor) op gebiedsniveau en deze zoveel als mogelijk op elkaar af te stemmen. Naast gemeentelijke investeringen in onderhoud en vernieuwing van de openbare ruimte, infrastructuur (boven- en ondergronds), verkeer e.d., worden ook de investeringen en onderhoudsprogramma's van woningcorporaties, waterschappen en netwerkbedrijven in het gebied in kaart gebracht. We onderzoeken daarbij de mogelijkheid tot vorming van een investeringsplatform op gebiedsniveau, waarin ook plek is voor de bedrijven/consortia die voor eigen rekening gaan investeren in het gebied. En tot slot wordt onderzocht, vanuit de gedachte van een inclusieve Energietransitie, of de financiering van een gebiedsgewijze aanpak op een collectieve leest van het totale gebied kan worden geschoeid;
- De uitgewerkte energieconcepten van de 4 steden/wijken worden gebundeld en geaggregeerd tot een uitvraag richting marktpartijen. Dit moet niet worden gezien als een aanbesteding, maar als een marktconsultatie. Dit kan zowel gericht zijn op bewoners/eigenaren, als op leveranciers/fabrikanten als op installateurs/integrators van de oplossingsrichtingen;
- We zullen voorstellen doen tot het wijzigen of verwijderen van obstakels in de wet- en regelgeving die deze aanpak hinderen. Of nieuwe regelgeving vragen die de transitie kan versnellen. Tenslotte kijken we ook naar het vereenvoudigen van de toegang en benutting van regelingen en faciliteiten ten behoeve van de Energietransitie (subsidies, financieringen, garanties e.d.).

De volgende resultaten staan ons voor ogen:

- uitwerking en beproeving van een integrale transitie-exploitatie. Analoog aan een grondexploitatie, zoals we die kennen bij reguliere gebiedsontwikkeling voor nieuwbouw. In dit geval gaat het om de transitie van bestaande gebieden. Vandaar van 'grex' naar 'trex';
- een palet pakketten (inclusief hun financiering) als alternatief voor aardgasgebruik, afgestemd op de wensen van bewoners. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een basispakket (aanbod aansluiting warmtenet, kookplaat, kookset, isolatiepakket) of aan een collectief project (zonnepanelen in openbare ruimte, buurtbatterij, deelauto's) of nog wat anders.
- het benutten van ruimte in regelgeving voor deze integrale aanpak of het verkrijgen van additionele experimenteerruimte.

Datum

19 november 2018

Zoals gezegd is de wisselwerking met de 'test-gebieden' van belang om ervoor te zorgen dat beide sporen elkaar versterken en er geen werkzaamheden dubbel worden gedaan. Waarbij is afgesproken dat de gebiedsprocessen in de lead blijven in het contact met bewoners. Transform treedt niet in contact met hen. Transform kan daarmee worden gezien als een innovatieteam of een taskforce dat arrangementen aanbiedt (inclusief hun financiering) aan de betrokken regievoerders in de gebieden die in verbinding staan met bewoners.

Om die wisselwerking zo goed mogelijk te laten verlopen hebben de betrokkenen bij de 4 gebieden afgesproken elkaar regelmatig te treffen. Naast dat het goed is om kennis met elkaar te delen of wijktransities in algemene zin. Die behoefte is er ook, het is voor iedereen immers nieuw.

Communicatie

Transform heeft een communicatiewerkgroep, waar van iedere gemeente een persoon betrokken is. Transform heeft ook een eigen website, www.transform.nu. Verder wordt er volop ingezet om stakeholders te betrekken en te committeren en wordt met hen gewerkt aan de resultaten die hiervoor werden genoemd. In verschillende werkgroepen wordt daar vorm en inhoud aan gegeven. De meeste daarvan zijn intussen bemenst en aan de slag.

Vervolg

Transform bevindt zich nog in het beginstadium. Het is nog een idee. Weliswaar veelbelovend, blijkens de interesse en bijdrages van vele stakeholders en de onderzoeken die tot nu toe gedaan zijn. Het vergt nog veel uitwerking en zal onderweg vast nog een paar keer veranderen en bijgesteld worden. We nemen daarom ook een jaar om tot concrete uitwerking te komen op basis waarvan een keus gemaakt kan worden. Voortgang wordt in elk geval gerapporteerd via de beleidscyclus. Verder spreekt het voor zich dat als er besluiten nodig zijn, er separaat naar college en raad worden gegaan.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 51074

Onderwerp Vervolg "Transform"

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-11-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 17 december 2018,

de voorzitter,

de griffier,